Memòria justificativa, econòmica i de valoració de la perspectiva de gènere del Projecte de llei de modificació de la Llei 46/2022, del 22 de desembre, de l'Estatut de l'artista del Principat d'Andorra

I. Antecedents

La Llei 46/2022, del 22 de desembre, de l'Estatut de l'artista del Principat d'Andorra va establir un marc jurídic específic per reconèixer les particularitats de l'activitat artística i donar resposta a situacions professionals caracteritzades sovint per la temporalitat, la intermitència i la irregularitat dels ingressos. La norma va crear, entre altres instruments, la figura de l'artista professional acreditat i la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista, encarregada d'avaluar les sol·licituds d'acreditació i de fer el seguiment de l'aplicació de la Llei.

L'experiència dels primers anys d'aplicació ha permès constatar que alguns dels mecanismes previstos inicialment no s'ajusten prou a la realitat del sector. En particular, el requisit de sustentar-se principalment amb els ingressos de l'activitat artística —o d'acreditar la voluntat d'assolir-ho en un termini màxim de cinc anys— vincula la condició professional al rendiment econòmic de l'activitat. Aquest criteri pot deixar fora de l'acreditació persones que disposen d'una formació o d'una trajectòria artística acreditables, però que obtenen ingressos irregulars, intermitents o insuficients per viure principalment de la seva activitat artística.

D'altra banda, el seguiment de la Llei ha posat de manifest la conveniència de simplificar determinades obligacions administratives dels artistes professionals acreditats i d'oferir una resposta específica a les situacions de pluriactivitat o concurrència. Una part significativa del col·lectiu combina una activitat assalariada o una pensió amb encàrrecs, actuacions o projectes artístics per compte propi. L'aplicació íntegra de les obligacions previstes amb caràcter general per a les activitats comercials i per al treball per compte propi pot resultar poc proporcionada quan l'activitat artística és personalíssima, es desenvolupa sense establiment propi obert al públic i té un caràcter complementari o intermitent.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=37c75dea-74fa-4651-9e07-5de439831032 emprant el codi segur de verificació.

El Projecte de llei té, per tant, una finalitat de consolidació i perfeccionament de l'Estatut de l'artista. No n'altera l'arquitectura ni els objectius essencials, sinó que revisa aspectes concrets per adequar l'acreditació professional a la realitat del sector, eliminar mandats que han quedat superats, simplificar les obligacions comercials vinculades a l'exercici personal de l'activitat artística i establir un règim especial de cotització adaptat a determinades situacions de pluriactivitat o concurrència.

El Projecte de llei s'estructura en quatre articles, una disposició transitòria i cinc disposicions finals. Els articles modifiquen els articles 2, 3 i 6 de la Llei 46/2022 i en suprimeixen les disposicions finals sisena, setena i vuitena. La disposició transitòria regula la situació dels artistes ja acreditats i de les sol·licituds en tràmit. Les disposicions finals modifiquen la Llei 12/2013, del 13 de juny, del comerç, i la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social; habiliten el Govern per desplegar reglamentàriament la Llei; encomanen la consolidació dels textos legals afectats, i en determinen l'entrada en vigor.

II. Consideracions sobre el Projecte de llei

2.1. Adequació del sistema d'acreditació de l'artista professional

El primer eix de la reforma és la revisió del criteri que permet reconèixer la condició d'artista professional acreditat. El Projecte de llei substitueix el requisit basat en la capacitat de sustentar-se econòmicament amb l'activitat artística per un criteri fonamentat en la formació o en una trajectòria consolidada o reconeguda.

Aquest canvi permet valorar la professionalitat a partir de la qualificació, l'experiència i el reconeixement de la pràctica artística, sense fer dependre l'acreditació del volum o de la regularitat dels ingressos. La modificació respon millor a un sector en què els projectes i les fonts d'ingressos poden ser discontinus i en què és habitual combinar l'activitat artística amb altres ocupacions. Alhora, la concreció reglamentària de la documentació i dels elements de valoració ha de permetre reforçar l'objectivitat i la seguretat jurídica del procediment.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=37c75dea-74fa-4651-9e07-5de439831032 emprant el codi segur de verificació.

Per coherència amb el nou model, es modifica l'article 3 de la Llei 46/2022. Es manté l'exigència de residència legal al Principat d'Andorra, l'adequació a la definició legal d'artista, l'absència d'una declaració ferma de deute amb el sector públic durant els dos anys anteriors i la inscripció al Registre d'Artistes Professionals Acreditats. També es manté la competència de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista per qualificar i acreditar les persones sol·licitants.

La reforma permet establir reglamentàriament diverses modalitats d'artistes professionals acreditats segons la forma d'exercici de l'activitat artística, inclosa la distinció entre els artistes que l'exerceixen exclusivament per compte propi i els que la compatibilitzen amb una activitat per compte d'altri. Les disposicions reglamentàries i les lleis aplicables poden atribuir efectes diferents a cada modalitat.

En paral·lel, es revisa l'article 6 per suprimir com a causes de pèrdua de l'acreditació el fet de deixar de sustentar-se amb l'activitat artística o de no assolir aquest objectiu en el termini previst, causes que perden sentit un cop eliminat el criteri econòmic d'accés.

2.2. Actualització de les definicions

La reforma actualitza la definició d'artista de l'article 2. Es mantenen les tres grans tipologies que articulen la norma: les persones creadores; les persones intèrprets o executants, i les persones que aporten un valor creatiu o artístic essencial a la materialització i l'explotació de les obres, interpretacions o execucions.

En canvi, se simplifica la llista il·lustrativa de professions que contenia la redacció vigent. L'enumeració podia generar dubtes sobre el caràcter obert o tancat de la definició i sobre la inclusió de professions no esmentades expressament. La nova formulació posa l'accent en la naturalesa de l'aportació artística i no en la denominació concreta de cada professió, amb la qual cosa es guanya claredat i es facilita l'adaptació de la norma a l'evolució de les pràctiques creatives.

2.3. Règim transitori i preservació de les situacions existents

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=37c75dea-74fa-4651-9e07-5de439831032 emprant el codi segur de verificació.

La disposició transitòria garanteix que les persones acreditades d'acord amb la redacció anterior mantinguin la condició d'artista professional acreditat fins que finalitzi el període de vigència de l'acreditació, sense haver de presentar una nova sol·licitud com a conseqüència de l'entrada en vigor de la reforma. La renovació es regirà pels nous requisits.

Les sol·licituds que es trobin en tràmit en la data d'entrada en vigor es resolen, en canvi, d'acord amb els nous criteris, més adequats a la realitat professional del sector. A partir de l'entrada en vigor, les noves causes de pèrdua de la condició s'apliquen tant a les acreditacions anteriors com a les posteriors. Aquesta solució combina la continuïtat de les acreditacions vigents amb l'aplicació uniforme del nou règim en allò que afecta el manteniment de la condició.

2.4. Supressió de mandats legals superats

El Projecte de llei suprimeix les disposicions finals sisena, setena i vuitena de la Llei 46/2022. Les disposicions finals sisena i setena encomanaven al Govern estudiar, respectivament, una cotització reduïda per als artistes professionals acreditats amb ingressos baixos i un règim d'assegurança que permetés pal·liar els efectes de la intermitència de l'activitat artística.

Aquests mandats han perdut la seva funció inicial perquè les mesures adoptades per als treballadors per compte propi i, també, el règim especial de cotització incorporat mitjançant aquest Projecte de llei ofereixen ja una resposta normativa a les situacions que els havien motivat. La supressió evita mantenir en vigor encàrrecs d'estudi que han quedat materialment superats.

La disposició final vuitena encomanava estudiar mecanismes per agilitzar la importació i l'exportació d'obres d'art, instruments musicals i altres materials artístics. El seguiment efectuat des de l'aprovació de l'Estatut ha mostrat que aquesta qüestió no presenta, en la pràctica, una incidència prou significativa per justificar la permanència del mandat legal, tenint en compte també l'existència d'instruments duaners específics aplicables a la circulació temporal d'aquests béns.

2.5. Simplificació de les obligacions comercials

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=37c75dea-74fa-4651-9e07-5de439831032 emprant el codi segur de verificació.

La disposició final primera incorpora un article 2 bis a la Llei del comerç per excloure del concepte d'activitat comercial determinades activitats desenvolupades personalment per artistes professionals acreditats. L'exclusió abasta la creació, la interpretació, l'execució, la difusió i l'explotació de drets de propietat intel·lectual sobre obres o prestacions artístiques, sempre que tinguin caràcter personalíssim i només puguin ser realitzades mitjançant la intervenció de l'artista.

Com a conseqüència, els artistes professionals acreditats que desenvolupin exclusivament aquestes activitats no han d'inscriure's al Registre de comerç i indústria. L'exclusió no s'aplica quan l'activitat es duu a terme des d'un establiment propi obert al públic, supòsit en què es mantenen les obligacions comercials ordinàries.

La mesura elimina una càrrega administrativa que no sempre respon a la naturalesa real de l'activitat artística i delimita de manera expressa els casos en què opera l'exempció. L'acreditació professional, el caràcter personal de la prestació, l'absència d'un establiment propi obert al públic i l'exclusivitat de les activitats enumerades actuen com a garanties d'una aplicació acotada de la mesura.

2.6. Règim especial de cotització per a situacions de pluriactivitat o concurrència

La disposició final segona afegeix un article 223 *sexies* a la Llei de la seguretat social. El nou règim s'adreça als artistes professionals acreditats que exerceixen personalment una activitat artística per compte propi i que, alhora, ja figuren d'alta i cotitzen com a assegurats directes en el règim general per una altra activitat professional o pertanyen als col·lectius de persones pensionades previstos legalment.

En aquests supòsits, la cotització correspon exclusivament a la branca general, l'assumeix íntegrament l'artista i es calcula sobre una base equivalent al 55% del salari mínim mensual oficial. La norma preveu igualment el règim aplicable quan es desenvolupen activitats assalariades remunerades per sota del salari mínim i de manera no regular, i exclou en aquest cas l'aplicació del complement de cotització fins al salari mínim.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=37c75dea-74fa-4651-9e07-5de439831032 emprant el codi segur de verificació.

La cobertura del règim especial es concentra en les prestacions de reembossament de la branca general, sempre que la persona estigui al corrent del pagament. Els períodes cotitzats exclusivament en aquest règim no computen per generar les prestacions econòmiques establertes a l'article 8 de la Llei de la seguretat social ni generen dret a la pensió de reversió.

La finalitat de la mesura és oferir un encaix jurídic i contributiu proporcionat a les persones que ja disposen d'una cobertura principal com a assalariades o pensionades i que desenvolupen paral·lelament una activitat artística per compte propi. La quota reduïda facilita la declaració i la cotització d'aquestes activitats sense equiparar-les, a efectes contributius, a una activitat autònoma a temps complet.

2.7. Desplegament i aplicació de la reforma

El Projecte de llei habilita el Govern per aprovar, en el termini màxim de sis mesos, les disposicions reglamentàries necessàries per desplegar-lo. Aquest desplegament ha de concretar, especialment, la manera d'acreditar la formació i la trajectòria professional, la documentació exigible, les eventuals modalitats d'artistes acreditats i els mecanismes de gestió del règim especial de cotització.

També s'encomana al Govern la presentació, en el mateix termini, dels projectes de consolidació dels textos legals afectats per la reforma, i es preveu que la Llei entri en vigor l'endemà de publicar-se al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

III. Valoració econòmica

D'acord amb els articles 92.1 i 103 del Reglament del Consell General, els projectes de llei tramesos pel Govern han d'anar acompanyats d'una memòria justificativa i econòmica que valori, entre altres aspectes, l'impacte econòmic previsible de la iniciativa legislativa.

Les modificacions introduïdes per aquest Projecte de llei no comporten la creació de noves estructures administratives ni fan necessari incrementar els recursos humans o materials de l'Administració. Les funcions d'acreditació i seguiment continuen corresponent als òrgans ja previstos per la Llei 46/2022, i les actuacions necessàries per aplicar el nou sistema poden ser assumides amb els recursos existents.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=37c75dea-74fa-4651-9e07-5de439831032 emprant el codi segur de verificació.

El règim especial de cotització regula les obligacions contributives de les persones que s'hi acullin, però no estableix prestacions noves ni genera una previsió de despesa addicional a càrrec dels pressupostos generals de l'Estat. Igualment, la simplificació de les obligacions comercials no implica cap despesa pública nova.

En conseqüència, no es preveu que l'aprovació del Projecte de llei comporti cap càrrega econòmica addicional que afecti els pressupostos generals de l'Estat. El desplegament i l'aplicació de la reforma s'han d'atendre mitjançant les estructures i les dotacions pressupostàries existents.

IV. Valoració en relació amb la perspectiva de gènere

L'article 5 de la Llei 13/2019 estableix que el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació constitueix un principi transversal de l'actuació de tots els poders públics, i que les administracions públiques han d'integrar el principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes en l'adopció i l'execució de les disposicions normatives i de les polítiques públiques.

Així mateix, la igualtat de gènere constitueix l'Objectiu de desenvolupament sostenible 5 i forma part del Pla estratègic per a la implementació dels Objectius de desenvolupament sostenible, aprovat per acord del Govern del 17 d'abril del 2019, com a principi transversal per a la consecució dels objectius de l'Agenda 2030.

Un cop analitzat el Projecte de llei, es considera que les modificacions proposades tenen un impacte neutre des del punt de vista del gènere. Els requisits d'acreditació, la simplificació de les obligacions comercials i l'accés al règim especial de cotització s'estableixen en termes objectius i s'apliquen de la mateixa manera a totes les persones que compleixen les condicions legals, amb independència del sexe o del gènere.

La substitució del criteri basat en els ingressos per un criteri basat en la formació o en una trajectòria consolidada o reconeguda evita que la condició professional depengui de la capacitat econòmica de la persona sol·licitant i pot contribuir a un accés més adequat a l'acreditació en un sector caracteritzat per la intermitència.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=37c75dea-74fa-4651-9e07-5de439831032 emprant el codi segur de verificació.

En tot cas, la regulació no introdueix diferències de tracte ni disposicions que generin discriminacions directes o indirectes per raó de sexe.

Pel que fa al llenguatge, el Projecte de llei empra de manera general formulacions neutres, especialment la referència als artistes professionals acreditats com a categoria jurídica aplicable al conjunt de persones destinatàries de la norma.

En conseqüència, es conclou que el Projecte de llei integra de manera adequada la perspectiva de gènere.

V. Conclusió

El Projecte de llei respon a la necessitat d'ajustar aspectes concrets de l'Estatut de l'artista a partir de l'experiència adquirida des de la seva entrada en vigor i tenint en compte les característiques efectives de l'activitat artística. La reforma preserva els objectius i els instruments essencials de la Llei 46/2022, però substitueix el criteri econòmic d'acreditació per un model basat en la formació o en una trajectòria consolidada o reconeguda, clarifica la definició d'artista i adapta les causes de pèrdua de la condició professional acreditada.

Al mateix temps, la reforma elimina mandats legals que han quedat superats, simplifica les obligacions comercials dels artistes professionals acreditats que exerceixen personalment la seva activitat sense establiment propi obert al públic i crea una via de cotització específica per a determinades situacions de pluriactivitat o concurrència. Aquestes mesures tenen per objecte facilitar l'exercici legal i professional de l'activitat artística mitjançant unes obligacions proporcionades a la seva naturalesa i intensitat.

Des del punt de vista econòmic, no es preveu cap despesa pública addicional, atès que el Projecte de llei no crea noves estructures ni prestacions i pot ser aplicat amb els recursos disponibles. Així mateix, la iniciativa incorpora adequadament la perspectiva de gènere i no introdueix diferències de tracte per raó de sexe.

Per tot el que s'ha exposat, i de conformitat amb els articles 92.1, 103 i 116 del Reglament del Consell General, s'emet aquesta memòria justificativa i econòmica, que incorpora la valoració corresponent en relació amb la

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=37c75dea-74fa-4651-9e07-5de439831032 emprant el codi segur de verificació.

perspectiva de gènere, als efectes de la tramitació del Projecte de llei davant del Consell General.

Mònica Bonell Tuset
Ministra de Cultura, Joventut i Esports

Encamp, 4 de setembre del 2026

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=37c75dea-74fa-4651-9e07-5de439831032 emprant el codi segur de verificació.